

Petròpolis i Mar de Fora. Editorials independents

Diuen que el llibre de paper té els dies comptats, i no solament el llibre de paper, també la premsa escrita. Però això ja fa temps que s'està dient, i el paper aguanta estoicament i continua la seva navegació en aigües turbulentes. La creació i el naixement de moltes editorials independents així ho confirma. Quan tinc a les mans un llibre, m'agrada mirar quina editorial l'ha publicat. Ja fa temps que a les nostres comarques, Onada Edicions de Benicarló publica llibres d'autors d'una gran qualitat i n'ha donat a conèixer molts, Carme Cruelles i Oscar Meseguer, entre molts altres. Els últims han estat Rafael Haro i la fantàstica biografia de Manel Ollé i el no menys important estudi que Pep Carcellé ha escrit sobre la segona trilogia de l'Ebre d'Arbó, a més de les dues de les millors novel·les aparegudes a Catalunya en els últims temps: *Escamot de la nit serrada*, de Manel Ollé, i *Ramon l'immor-*

tal, de Josep Maria Franquet, dos clàssics des del mateix moment de la seva aparició.

El naixement de les editorials petites i independents ha estat una benedicció per a la Literatura, que s'ha vist enriquida per noms d'escriptors i per noves obres que, d'altra forma, possiblement, no s'haguessin publicat (conec el cas de dos autors ebrenques que van oferir les seves novel·les a una potent editorial i se'ls en va negar la publicació). És un cas digne d'estudi, perquè no solament la seva presència està a l'Ebre, també per tot Catalunya i la resta de l'Estat. A mesura que les noves tecnologies alimenten la idea que La Literatura i la premsa escrita estan condemnades a desaparèixer hi ha una rebel·lió lectora que indica tot el contrari. A tot això s'ha d'afegir -afortunadament- que molts ajuntaments, de forma generosa, ajudin joves escriptors per tal que la seva obra sigui publicada, fet

que contribueix a dignificar i millorar la cultura d'una ciutat. A Tortosa, per exemple, ja fa uns quants anys, el naixement tant de *CADUP ESTUDIS* -una publicació de la UNED, dirigida per Josep Maria Franquet- com la *Col·lecció Dertosa*, a càrrec de Ramon Miravall, van esdevenir una fita excepcional per conèixer bona part de la història del nostre territori, com, per exemple, l'estudi de les quatre comarques, el caudal inferior de l'Ebre, l'agricultura, l'economia, el vent i la pluja a les nostres comarques. Obres de Núria Menasanch i Xavier Garcia; la *Comanda del Temple*, els llinatges tortosins, els col·loquis de Despuig, les Torres de l'Ebre..., entre moltes altres, van suposar tot un esdeveniment editorial per a les Terres de l'Ebre.

Afortunadament, avui en dia, hi ha dues editorials molt joves que han nascut a l'Ebre: Petròpolis, des de l'Ametlla de Mar, a càrrec de

Jaume Llambrich, i Mar de Fora, des de la Ràpita, a càrrec d'Eduardo Margareto, que continuen aquesta tradició; i d'aquesta forma la primera ha publicat Emigdi Sùbirats, Tomás Camacho, Jesús Tibau i Edward Carter, i la segona, el mateix Tibau, una antologia de poetes rapitencs i, sobretot, l'*Antologia Poètica* de Lluís de Montsià. La immediata capacitat comunicativa de Llambrich i Margareto, acompanyada d'una simpatia i disponibilitat properes, fan que tots aquells que vulguin publicar les seves obres, si són de qualitat, pràcticament en tenen garantida la publicació i això és així perquè tant l'un com l'altre han apostat i s'han implicat fortament per la literatura ebrenca.

Sense anar més lluny, el passat novembre, i durant la quarta edició de Ràpita Poètica, Tomàs Camacho, a Petròpolis, va presentar el seu poemari *El pez en la chistera*, un sorprenent poemari desbordant d'humor

Eduardo Sanchez
cronista cultural

i d'encant, i Jesús Tibau ho va fer a Mar de Fora amb el seu poemari *Hi entra de puntetes la llum*, amb pròleg de Ricardo Gascón, en què fa un repàs pels espais domèstics habitats i els elements que el configuren de la visió de l'home contemporani sobre tot allò que l'envolta. Personalment, com a antic funcionari de Correus, m'ha agradat molt el poema 'La Bústia', que representa l'absència de cartes en un món dominat per la publicitat.

En fi, vet aquí el que han significat les editorials ebrenques en la nostra cultura.